Souhrn spásného poznání

„Souhrn spásného poznání“ byl společným dílem učeného pana Davida Dicksona, kazatele v Irvine, a neméně slavného pana Jamese Durhama…

John Howie ve svých „Životech znamenitých Skotů“ [strana 294 nového vydání od rev. W. H. Carslawa, M.A. Edinburk: Johnstone, Hunter & Co. 1870] takto popisuje jeho původ a účel:

„Mezi těmito dvěma velikými světly církve trvalo velmi těsné přátelství a mezi jinými plody jejich zbožných rozmluv máme ‚Souhrn spásného poznání‘, který byl vytištěn spolu s naším Vyznáním víry a katechismy. Ten byl po několika rozmluvách o tomto předmětu a o způsobu, jak jej pojednat, aby mohl být užitečný prostým schopnostem, nadiktován pány Dicksonem a Durhamem jednomu ctihodnému kazateli kolem roku 1650; a ačkoli nebyl nikdy církví úředně schválen, přece zasluhuje, aby byl mnohem více čten a uváděn ve skutek, než je tomu v současnosti.“

Byla to četba tohoto pojednání, která přivedla zesnulého pana M'Cheyna k jasnému pochopení cesty k přijetí u Boha, jak vysvítá z následujícího výňatku z jeho deníku: „11. března 1834. – Četl jsem v ‚Souhrnu spásného poznání‘; dílo, o němž se domnívám, že jako první způsobilo spásnou změnu ve mně. Jak rád bych obnovil jeho četbu, kdyby ta změna mohla být dovedena k dokonalosti!“

J.H.
Edinburk, 2. ledna 1871

Souhrn spásného poznání

Souhrn spásného poznání lze shrnout do těchto čtyř hlav:
1. Žalostný stav, v němž se všichni lidé nacházejí od přirozenosti, pro porušení smlouvy skutků.
2. Lék opatřený vyvoleným v Ježíši Kristu smlouvou milosti.
3. Prostředky ustanovené k tomu, aby se stali účastníky této smlouvy.
4. Požehnání, která se těmito prostředky účinně udělují vyvoleným.
Tyto čtyři hlavy jsou, každá z nich, vyloženy v několika málo tvrzeních.

1. Náš žalostný stav od přirozenosti

Hlava I.

Náš žalostný stav od přirozenosti, pro porušení smlouvy skutků. . Z tebeť jest zhouba tvá, ó Izraeli.

I. Všemohoucí a věčný Bůh, Otec, Syn a Duch svatý, tři rozdílné osoby v jediném a témž nerozděleném Božství, stejně nekonečné ve všech dokonalostech, před časem nanejvýš moudře, ke své vlastní slávě, ve svém úradku ustanovil všechno, co se má v čase stát; a všechny své úradky vykonává nanejvýš svatě a neomylně, aniž by měl účast na hříchu kteréhokoli stvoření.

II. Tento Bůh v šesti dnech učinil všechny věci z ničeho, velmi dobré ve svém vlastním druhu: zvláště učinil všechny anděly svaté; a učinil naše prarodiče, Adama a Evu, kořen lidského pokolení, přímé a schopné zachovávat zákon napsaný v jejich srdci, který byli od přirozenosti povinni poslouchat pod trestem smrti. Bůh však nebyl zavázán odměnit jejich službu, dokud s nimi, a s jejich potomstvem v nich, neuzavřel smlouvu neboli úmluvu, že jim dá věčný život pod podmínkou dokonalé osobní poslušnosti, a zároveň jim pohrozil smrtí, kdyby selhali. To je smlouva skutků.

III. Andělé i lidé byli podrobeni změně své vlastní svobodné vůle, jak dokázala zkušenost (Bůh si vyhradil nesdělitelnou vlastnost, že

je od přirozenosti neproměnný): neboť mnozí andělé z vlastní vůle odpadli hříchem od svého prvního stavu a stali se ďábly. Naši prarodiče, svedeni Satanem, jedním z těchto ďáblů, který mluvil v podobě hada, porušili smlouvu skutků, když jedli zakázané ovoce; čímž se oni i jejich potomstvo, které bylo v jejich bedrech jako větve v kořeni a bylo s nimi zahrnuto v téže smlouvě, stali nejen podrobenými věčné smrti, nýbrž ztratili také všechnu schopnost líbit se Bohu; ano, stali se od přirozenosti nepřáteli Boha i všeho duchovního dobra a nakloněnými ustavičně jen ke zlému. To je náš prvotní hřích, hořký kořen všech našich skutkových přestoupení, v myšlení, slovu i skutku.

2. Lék opatřený v Ježíši Kristu

Hlava II.

Lék opatřený v Ježíši Kristu vyvoleným smlouvou milosti. . Z tebeť jest zhouba tvá, ó Izraeli, ješto ve mně všecka pomoc tvá.

I. Ačkoli člověk, který sám sebe přivedl do tohoto žalostného stavu, není schopen si pomoci, ani nechce, aby mu z něho Bůh pomohl, nýbrž je spíše nakloněn ležet nehybně, necitelný k němu, dokud nezahyne; přesto Bůh ke slávě své bohaté milosti zjevil ve svém Slovu cestu ke spasení hříšníků, totiž vírou v Ježíše Krista, věčného Syna Božího, mocí smlouvy vykoupení a podle jejího znění, učiněné a sjednané mezi Bohem Otcem a Bohem Synem v radě Trojice před počátkem světa.

II. Souhrn smlouvy vykoupení je tento: Bůh, který svobodně vyvolil k životu jistý počet ze ztraceného lidstva, ke slávě své bohaté milosti je před počátkem světa dal Bohu Synu, ustanovenému Vykupiteli, aby pod podmínkou, že se poníží až k přijetí lidské přirozenosti, duše a těla, do osobního spojení se svou božskou přirozeností, a podrobí se zákonu jako rukojmí za ně a učiní za ně zadost spravedlnosti tím, že v jejich jménu prokáže poslušnost až k podstoupení prokleté smrti kříže, je všechny vykoupil a vysvobodil

z hříchu a smrti a získal jim spravedlnost a věčný život se všemi spásnými milostmi, jež k němu vedou, aby byly prostředky, které sám ustanovil, účinně a v pravý čas přivlastněny každému z nich. Tuto podmínku Syn Boží (jenž je Ježíš Kristus, náš Pán) přijal před počátkem světa a v plnosti času přišel na svět, narodil se z Panny Marie, podrobil se zákonu a zcela zaplatil výkupné na kříži: Avšak mocí řečené smlouvy, učiněné před počátkem světa, ve všech věkách od pádu Adamova stále koná dílo skutečného přivlastňování získaných dobrodiní vyvoleným; a činí to tak, že s nimi uzavírá smlouvu svobodné milosti a smíření skrze víru v sebe samého; kterouž smlouvou přenáší na každého věřícího právo a podíl na sobě samém i na všech svých požehnáních.

III. K naplnění této smlouvy vykoupení a k tomu, aby se vyvolení stali účastníky jejích dobrodiní ve smlouvě milosti, byl Kristus Ježíš oděn trojím úřadem Proroka, Kněze a Krále: učiněn Prorokem, aby svému lidu zjevil všechno spásné poznání a přiměl jej, aby Mu věřil a poslouchal je; učiněn Knězem, aby sám sebe obětoval jako oběť jednou za ně za všechny a ustavičně se za ně přimlouval u Otce, aby jejich osoby i služby byly Jemu příjemné; a učiněn Králem, aby si je podmanil, pásl je a spravoval svými vlastními ustanoveními a bránil je před jejich nepřáteli.

3. Prostředky opatřené ve smlouvě milosti

Hlava III.

Vnější prostředky ustanovené k tomu, aby se vyvolení stali účastníky této smlouvy a všichni ostatní, kteří jsou povoláni, byli bez výmluvy, . Mnoho jest povolaných.

I. Vnější prostředky a ustanovení k tomu, aby se lidé stali účastníky smlouvy milosti, jsou udíleny tak moudře, že vyvolení jimi budou neomylně obráceni a spaseni; a zavržení, mezi nimiž se nacházejí, nebudou mít spravedlivý důvod k pohoršení. Těmito prostředky jsou zvláště tyto čtyři: 1. Slovo Boží. 2. Svátosti. 3. Církevní správa.

4. Modlitba. Ve Slovu Božím, kázaném vyslanými posly, činí Pán nabídku milosti všem hříšníkům pod podmínkou víry v Ježíše Krista; a kdokoli vyznají svůj hřích, přijmou nabízeného Krista a podrobí se Jeho ustanovením, ty i jejich děti dá přijmout do cti a výsad smlouvy milosti. Svátostmi dá Bůh smlouvu zpečetit k potvrzení úmluvy pod řečenou podmínkou. Církevní správou dá, aby byli ohrazeni a podporováni v zachovávání smlouvy. A modlitbou dá, aby Jeho vlastní slavná milost, zaslíbená ve smlouvě, byla denně čerpána, uznávána a uplatňována. Všechny tyto prostředky jsou následovány buď skutečně, nebo jen podle vyznání, podle povahy účastníků smlouvy, podle toho, zda jsou pravými, nebo falešnými věřícími.

II. Smlouva milosti, vyložená ve Starém zákoně před příchodem Krista a v Novém od té doby, co přišel, je jedna a táž co do podstaty, ač rozdílná ve vnější správě: Neboť smlouva ve Starém zákoně, zpečetěná svátostmi obřízky a velikonočního beránka, předkládala budoucí smrt Kristovu a dobrodiní jí získaná pod stínem krvavých obětí a rozličných obřadů; ale od té doby, co Kristus přišel, smlouva, zpečetěná svátostmi křtu a večeře Páně, jasně staví před naše oči Krista již ukřižovaného, vítězného nad smrtí i hrobem a slavně vládnoucího nad nebem i zemí pro dobro svého vlastního lidu.

4. Požehnání udílená těmito prostředky

Hlava IV.

Požehnání, která se těmito prostředky účinně udělují vyvoleným Páně, to jest Jeho vybraným. . Mnoho jest povolaných, ale málo vyvolených.

I. Těmito vnějšími ustanoveními, tak jako náš Pán činí zavržené bez výmluvy, tak mocí svého Ducha účinně přivlastňuje vyvoleným všechny spásné milosti, které jim byly získány ve smlouvě vykoupení, a působí změnu v jejich osobách. Zvláště: 1. Obrací je

čili znovuzrozuje tím, že jim dává duchovní život, otevírá jejich rozum, obnovuje jejich vůli, náklonnosti a schopnosti k duchovní poslušnosti Jeho přikázáním. 2. Dává jim spásnou víru tím, že je vede, aby ve vědomí zaslouženého odsouzení ze srdce přivolili ke smlouvě milosti a nepředstíraně objali Ježíše Krista. 3. Dává jim pokání tím, že je vede, aby se se zbožným zármutkem, v nenávisti k hříchu a lásce ke spravedlnosti, odvrátili od vší nepravosti ke službě Bohu. A 4. Posvěcuje je tím, že je vede, aby pokračovali a vytrvali ve víře a v duchovní poslušnosti Božímu zákonu, projevované plodností ve všech povinnostech a konáním dobrých skutků, jak Bůh dává příležitost.

II. Spolu s touto vnitřní změnou jejich osob mění Bůh také jejich stav: neboť jakmile jsou vírou uvedeni do smlouvy milosti, 1. Ospravedlňuje je tím, že jim přičítá dokonalou poslušnost, kterou Kristus prokázal zákonu, a také zadostiučinění, které Kristus na kříži v jejich jménu učinil spravedlnosti. 2. Smiřuje je a činí je přáteli Boha, kteří byli dříve nepřáteli Boha. 3. Osvojuje si je, aby již nebyli dětmi Satanovými, nýbrž dětmi Božími, obohacenými všemi duchovními výsadami Jeho synů. 4. A nakonec, když skončí jejich boj v tomto životě, zdokonaluje svatost a blaženost nejprve jejich duší při jejich smrti, a potom jak jejich duší, tak jejich těl, radostně znovu spojených při vzkříšení, v den Jeho slavného příchodu k soudu, kdy všichni bezbožní budou posláni do pekla se Satanem, jemuž sloužili: ale Kristovi vlastní vyvolení a vykoupení, praví věřící, učedníci svatosti, zůstanou s Ním navěky ve stavu oslavení.

Praktické užití spásného poznání

Obsažené v Písmu a stručně vyložené ve výše zmíněném Vyznání víry a katechismech

Hlavní obecné užití křesťanského učení je usvědčit člověka z hříchu, ze spravedlnosti a ze soudu, , zčásti zákonem neboli

smlouvou skutků, aby se pokořil a stal se kajícím; a zčásti evangeliem neboli smlouvou milosti, aby se stal nepředstíraným věřícím v Ježíše Krista, byl posílen ve své víře na pevných základech a zárukách a dával důkaz pravdivosti své víry dobrým ovocem, a tak byl spasen.

Souhrn smlouvy skutků neboli zákona je tento: „Budeš-li činit všechno, co je přikázáno, a v ničem neselžeš, budeš spasen; selžeš-li však, zemřeš.“ . .

Souhrn evangelia neboli smlouvy milosti a smíření je tento: „Utečeš-li se od zaslouženého hněvu k pravému Vykupiteli Ježíši Kristu (který může dokonale spasit všechny, kteříž přistupují skrze Něho k Bohu), nezahyneš, ale budeš mít život věčný.“ .

K usvědčení člověka z hříchu, ze spravedlnosti a ze soudu zákonem neboli smlouvou skutků nechť se užije těchto míst Písma, mezi mnoha jinými.

1. K usvědčení z hříchu zákonem

I. K usvědčení člověka z hříchu zákonem uvaž .
Nejlstivější jest srdce nade všecko, a nejpřevrácenější. Kdo vyrozumí jemu? Já Hospodin, kterýž zpytuji srdce, a zkušuji ledví, tak abych odplatil jednomu každému podlé cesty jeho, podlé ovoce skutků jeho.
Zde Pán učí tyto dvě věci.

1. Že pramen všeho našeho pochybení a skutkového hřešení proti Bohu je v srdci, které zahrnuje mysl, vůli, náklonnosti a všechny mohutnosti duše, jak jsou porušeny a poskvrněny prvotním hříchem; mysl je nejen nevědomá a neschopná spásné pravdy, nýbrž také plná bludu a nepřátelství proti Bohu; a vůle a náklonnosti jsou zatvrzele neposlušné všem Božím pokynům a nakloněny jen k tomu, co je zlé: Srdce (praví) je nejlstivější nade všecko a nejpřevrácenější; ano, nevyzpytatelně převrácené, takže

je nikdo nemůže poznat; a . Všeliké myšlení srdce lidského není než zlé po všecken čas, praví Hospodin, jehož svědectví musíme důvěřovat v této i ve všech ostatních věcech; a také zkušenost nás může poučit, že dokud nás Bůh nepřivede k tomu, abychom zapřeli sami sebe, nikdy v ničem nehledíme k Bohu, nýbrž vládne nám jen tělesný vlastní zájem a pohání všechna kola našich skutků.

2. Že Pán náš prvotní hřích neboli zlou náklonnost, se všemi jeho skutkovými plody, přivádí k zúčtování před svou soudnou stolicí; neboť On zpytuje srdce a zkušuje ledví, aby odplatil jednomu každému podlé cesty jeho, podlé ovoce skutků jeho.

Proto ať každý člověk uvažuje takto:
„O čem Bůh a mé provinilé svědomí vydávají svědectví, o tom jsem přesvědčen, že je to pravda; ale Bůh a mé provinilé svědomí vydávají svědectví, že mé srdce je nejlstivější nade všecko a nejpřevrácenější; a že všechno myšlení mého srdce od přirozenosti není než zlé ustavičně:
Proto jsem přesvědčen, že je to pravda.“

Tak může být člověk usvědčen z hříchu zákonem.

2. O spravedlnosti zákonem

II. K usvědčení člověka ze spravedlnosti zákonem uvaž .
Kteříž pak koli z skutků zákona jsou, pod zlořečenstvím jsou. Nebo psáno jest: Zlořečený každý, kdož nezůstává ve všem, což jest psáno v knize zákona, aby to plnil.

Zde nás apoštol učí tři věci:

1. Že pro naši přirozenou hříšnost je nemožnost, aby byl kdokoli ospravedlněn ze skutků zákona, tak jistá, že ti, kdo hledají ospravedlnění ze skutků zákona, jsou vydáni Božímu zlořečenství za přestoupení zákona: Neboť kteříž pak koli z skutků zákona jsou, pod zlořečenstvím jsou, praví.

2. Že k dokonalému naplnění zákona nestačí zachovávat jedno nebo dvě z přikázání, ani konat některé nebo (kdyby to bylo možné) všechny povinnosti po nějaký čas; neboť zákon vyžaduje, aby člověk zůstával ve všem, což jest psáno v knize zákona, aby to plnil.

3. Že, poněvadž nikdo nemůže dosáhnout této dokonalosti, každý člověk je od přirozenosti pod zlořečenstvím, neboť zákon praví: Zlořečený každý, kdož nezůstává ve všem, což jest psáno v knize zákona, aby to plnil.

Být pak pod zlořečenstvím zahrnuje všechnu nelibost Boží, s nebezpečím, že se Jeho hněv bude víc a více rozlévat na duši i tělo, jak v tomto životě, tak po smrti navěky, nezabrání-li milost jeho plnému vykonání.

Proto ať každý člověk uvažuje takto:
„Kdokoli je podle smlouvy skutků vydán Božímu zlořečenství za přestoupení zákona nesčetněkrát a nesčetnými způsoby, nemůže být ospravedlněn ani nalézt spravedlnost ze skutků zákona.

Ale já (ať řekne každý člověk) jsem podle smlouvy skutků vydán Božímu zlořečenství za přestoupení zákona nesčetněkrát a nesčetnými způsoby:

Proto nemohu být ospravedlněn ani mít spravedlnost ze skutků zákona.“

Tak může být člověk usvědčen ze spravedlnosti, totiž že ji nelze mít z jeho vlastních skutků ani ze zákona.

3. O soudu zákonem

III. K usvědčení člověka ze soudu zákonem uvaž .

Pán Ježíš se zjeví s nebe s anděly moci své, v. 8 v plameni ohně, kterýž pomstu uvede na ty, ješto neznají Boha, a neposlouchají

evangelium Pána našeho Jezukrista: verš 9 (). Kteříž pomstu ponesou, věčné zahynutí, od tváři Páně a od slávy moci jeho; v. 10. Když přijde, aby oslaven byl v svatých, a předivný ukázal se ve všech věřících.

Zde jsme poučeni, že náš Pán Ježíš, který se nyní nabízí za Prostředníka těm, kdo v Něho věří, přijde v poslední den vyzbrojen plamenným ohněm, aby soudil, odsoudil a zahubil všechny, kdo neuvěřili Bohu, nepřijali nabídku milosti učiněnou v evangeliu ani neposlechli jeho učení, nýbrž zůstávají ve svém přirozeném stavu, pod zákonem neboli smlouvou skutků.

Proto ať každý člověk uvažuje takto:
„O čem mě spravedlivý Soudce předem varoval, že se stane v poslední den, o tom jsem si jist, že je to spravedlivý soud:

„Ale spravedlivý Soudce mě předem varoval, že neuvěřím-li Bohu včas a neposlechnu-li učení evangelia, budu v poslední den vyloučen od Jeho tváře a Jeho slávy a budu na duši i na těle mučen navěky:

„Proto jsem přesvědčen, že je to spravedlivý soud:

„A mám důvod ze srdce děkovat Bohu, který mě předem varoval, abych utekl před hněvem, který má přijít.“

Tak může být každý člověk zákonem neboli smlouvou skutků usvědčen ze soudu, setrvá-li pod smlouvou skutků nebo neposlechne-li evangelium našeho Pána Ježíše.

4. K usvědčení z hříchu, spravedlnosti a soudu evangeliem

IV. K usvědčení člověka z hříchu, ze spravedlnosti a ze soudu evangeliem.

Pokud jde o usvědčení člověka z hříchu, ze spravedlnosti a ze soudu evangeliem neboli smlouvou milosti, musí porozumět třem

věcem: 1. Že nevěřit v Ježíše Krista neboli odmítat smlouvu milosti v Něm nabízenou je větší a nebezpečnější hřích než všechny ostatní hříchy proti zákonu; protože posluchači evangelia, nevěříce v Krista, odmítají Boží milosrdenství v Kristu, jedinou cestu k vysvobození z hříchu a hněvu, a nechtějí svolit k tomu, aby byli smířeni s Bohem. 2. Dále musí porozumět, že dokonalého odpuštění hříchů a pravé spravedlnosti lze dosáhnout jedině vírou v Ježíše, protože Bůh nevyžaduje žádnou jinou podmínku než víru a dosvědčuje z nebe, že se Mu líbí ospravedlňovat hříšníky pod touto podmínkou. 3. Musí porozumět, že přijme-li spravedlnost vírou, bude na jedné straně následovat soud ke zničení skutků ďáblových ve věřícím a k mocnému zdokonalení díla posvěcení v něm; a že odmítne-li přijmout spravedlnost vírou v Ježíše Krista, bude na druhé straně následovat soud k odsouzení nevěřícího a k jeho zahubení se Satanem a jeho služebníky navěky.

K tomu cíli ať slouží tato místa Písma, mezi mnoha jinými, k ukázání velikosti hříchu nevěření v Krista; neboli k ukázání velikosti hříchu odmítání smlouvy milosti, která se nám nabízí v nabídnutí Krista nám, ať se pohlédne na poctivou nabídku milosti, jak je učiněna v Izaiáši 55:3: Nakloňte ucha svého, a poďte ke mně (praví Hospodin), poslechněte, a budeť živa duše vaše; učiním zajisté s vámi smlouvu věčnou, milosrdenství Davidova přepevná. To jest: Uvěříte-li mi a smíříte-li se se mnou, dám vám smlouvou Krista a všechny spásné milosti v Něm: opakováno v .

Dále uvaž, že tato obecná nabídka je co do podstaty rovna zvláštní nabídce učiněné každému jednotlivě, jak je patrné z toho, že jí apoštol užívá, . Věř v Pána Ježíše Krista, a budeš spasen ty i dům tvůj. Důvod této nabídky je uveden v Janovi 3:16: Nebo tak Bůh miloval svět, že Syna svého jednorozeného dal, aby každý, kdož věří v něho, nezahynul, ale měl život věčný. Když se tedy toto veliké spasení nabízí v Pánu Ježíši, co jiného činí ten, kdo v Něho nevěří, nýbrž hledá štěstí jinou cestou, než že ostříhá marností pouhých a zbavuje se svého vlastního milosrdenství, které mohl mít v Kristu? . Co jiného činí, než že se ve svém srdci rouhá Bohu? jak se praví, . Kdož nevěří Bohu, lhářem jej učinil; nebo neuvěřil

tomu svědectví, kteréž vysvědčil Bůh o Synu svém. A totoť jest svědectví to, že život věčný dal nám Bůh, a ten život v Synu jeho jest. A že žádný hřích proti zákonu není podobný tomuto hříchu, dosvědčuje Kristus, . Kdybych byl nepřišel, a nemluvil jim, hříchu by neměli; ale nyní výmluvy nemají z hříchu svého. To může člověka přesvědčit o velikosti tohoto hříchu nevěření v Krista.

5. O spravedlnosti, kterou lze mít jedině vírou v Krista

V. K usvědčení člověka ze spravedlnosti, kterou lze mít jedině vírou v Ježíše Krista, uvaž, jak .
Praví se, že Židé, neznajíce Boží spravedlnosti a usilujíce vystavit svou vlastní spravedlnost, nebyli poddáni spravedlnosti Boží (a tak zahynuli). Nebo konec zákona jest Kristus k ospravedlnění všelikému věřícímu. A . Skrze něho každý, kdož věří, bývá ospravedlněn ode všeho, od čehož jste nemohli skrze zákon Mojžíšův ospravedlněni býti. A . Krev Ježíše Krista, Syna jeho, očišťuje nás od všelikého hříchu.

K usvědčení člověka ze soudu, objímá-li člověk tuto spravedlnost, uvaž 1. Janovu 3:8: Na toť jest zjeven Syn Boží, aby kazil skutky ďáblovy. A . Čím více krev Kristova, kterýž skrze Ducha věčného samého sebe obětoval nepoškvrněného Bohu, očistí svědomí vaše od skutků mrtvých k sloužení Bohu živému?

Neobjímá-li však člověk tuto spravedlnost, je jeho rozsudek vynesen, . Kdož nevěří, jižť jest odsouzen; nebo neuvěřil ve jméno jednorozeného Syna Božího. A totoť jest ten soud, že světlo přišlo na svět, ale milovali lidé více tmu nežli světlo.

Proto ať kajícník, který touží uvěřit, uvažuje takto:
„Co stačí k tomu, aby všichni vyvolení na světě byli přesvědčeni o velikosti hříchu nevěření v Krista neboli odmítání utéci se k Němu o vysvobození od hříchů spáchaných proti zákonu a od hněvu, který za ně náleží; a co stačí k tomu, aby byli přesvědčeni, že spravedlnost a věčný život lze mít vírou v Ježíše Krista neboli

přivolením ke smlouvě milosti v Něm; a co stačí k tomu, aby byli přesvědčeni o soudu, který má Kristus vykonat ke zničení skutků ďáblových v člověku a k posvěcení a spasení všech, kdo v Něho věří, může stačit k tomu, abych byl přesvědčen i já:

„Ale co Duch řekl v těchto nebo jiných podobných místech Písma, stačí k usvědčení vyvoleného světa ze zmíněného hříchu, spravedlnosti a soudu:

„Proto to, co Duch řekl v těchto a jiných podobných místech Písma, slouží k tomu, abych byl o tom usvědčen i já.“

Proto ať kajícník, který touží uvěřit, vezme s sebou slova a ze srdce řekne Pánu: Poněvadž Ty velíš: Hledejte tváři mé; má duše Ti odpovídá: Tváři tvé, Hospodine, hledati budu. Vyslechl jsem nabídku věčné smlouvy všech spásných milosrdenství, která lze mít v Kristu, a ze srdce přijímám Tvou nabídku. Pane, ať je to smlouva; Pane, věřím; spomoz nedověře mé: Hle, dávám se Tobě, abych Ti ve všem sloužil navěky; a doufám, že Tvá pravice mě spasí: Hospodin dokoná za mne: milosrdenství tvé, Hospodine, na věky; neopouštěj díla rukou svých.
Tak se může člověk stát nepředstíraným věřícím v Krista.

6. K posílení víry člověka

VI. K posílení víry člověka, který přivolil ke smlouvě milosti.

Poněvadž mnozí praví věřící jsou slabí a velmi pochybují, zda si kdy budou jisti zdravostí své vlastní víry a účinného povolání, nebo zda budou ujištěni o svém ospravedlnění a spasení, když vidí, že mnozí, kteří vyznávají víru, klamou sami sebe; podívejme se, jak může být každý věřící posílen ve víře a ujištěn o svém vlastním vyvolení a spasení na pevných základech, skrze jisté záruky a pravé důkazy víry. K tomu cíli vezměme, mezi mnoha jinými místy Písma, tato následující.

I. K položení pevných základů víry uvaž . Protož raději, bratří, snažujte se povolání a vyvolení své upevňovati; nebo to činíce, nepadnete nikdy.
V těchto slovech nás apoštol učí těmto čtyřem věcem, jako pomoci a návodu, jak být posíleni ve víře.

1. Že ti, kdo věří v Krista Ježíše a utíkají se k Němu o vysvobození od hříchu a hněvu, byť byli slabí ve víře, jsou vpravdě dětmi téhož Otce jako apoštolové; neboť tak je za ně pokládá, když je nazývá bratřími.

2. Že ačkoli si prozatím nejsme jisti svým účinným povoláním a vyvolením, přece si můžeme být jisti obojím, vynaložíme-li snažnost; neboť to předpokládá, když praví: Snažujte se povolání a vyvolení své upevňovati.

3. Že se nesmíme dát odradit, když vidíme, že mnozí zdánliví věřící se ukazují jako shnilé ratolesti a odpadají, nýbrž že tím spíše máme lépe dbát sami na sebe: Protož raději, bratří, praví, vynaložte všecku snažnost.

4. Že způsob, jak si být jisti svým účinným povoláním i vyvolením, je učinit jistým dílo své víry tím, že pevně položíme její základy a stále přinášíme ovoce své víry v nové poslušnosti: Nebo to činíce, praví, nepadnete nikdy; přičemž těmito věcmi rozumí to, co řekl o zdravé víře, verše 1, 2, 3, 4 (), a to, co řekl o přinášení ovoce víry, verše 5, 6, 7, 8, 9 ().

II. K témuž účelu uvaž . A protož neníť již žádného potupení těm, kteříž jsou v Kristu Ježíši, nechodícím podlé těla, ale podlé Ducha. Verš 2 (). Nebo zákon Ducha života v Kristu Ježíši vysvobodil mne od zákona hřícha i smrti. Verš 3 (). Nebo seč nemohl býti zákon, jelikož byl mdlý pro tělo, Bůh poslav Syna svého v podobnosti těla hřícha, a příčinou hřícha, potupil hřích na těle; Verš 4. Aby spravedlnost zákona vyplněna byla v nás, kteříž nechodíme podlé těla, ale podlé Ducha.

V nich nás apoštol učí těmto čtyřem věcem k pevnému položení základu víry.

1. Že pravým věřícím je každý, kdo ve vědomí svého hříchu a v bázni před Božím hněvem utíká se o plné vysvobození z obojího k samému Ježíši Kristu jako k jedinému Prostředníku a všedostatečnému Vykupiteli lidí; a utekl-li se ke Kristu, bojuje proti svému vlastnímu tělu neboli porušenému sklonu přirozenosti a snaží se následovat pravidlo Ducha Božího, stanovené v Jeho Slově: neboť člověk, kterého zde apoštol blahoslaví jako pravého věřícího, je člověk v Kristu Ježíši, který nechodí podle těla, ale podle Ducha.

2. Že všechny osoby, které se utekly ke Kristu a bojují proti hříchu, ať jsou jakkoli zkoušeny pod pocitem hněvu a bázní před odsouzením, nejsou v žádném nebezpečí; neboť neníť žádného potupení (praví) těm, kteříž jsou v Kristu Ježíši, nechodícím podlé těla, ale podlé Ducha.

3. Že ačkoli sám apoštol (uvedený zde pro příklad) a všichni ostatní praví věřící v Krista jsou od přirozenosti pod zákonem hříchu a smrti neboli pod smlouvou skutků (nazvanou zákonem hříchu a smrti, protože na nás uvazuje hřích a smrt, dokud nás Kristus nevysvobodí); přece zákon Ducha života v Kristu Ježíši neboli smlouva milosti (tak nazvaná, protože uschopňuje a oživuje člověka k duchovnímu životu skrze Krista) vysvobozuje apoštola i všechny pravé věřící od smlouvy skutků neboli od zákona hříchu a smrti: takže každý člověk může říci s ním: Zákon Ducha života neboli smlouva milosti vysvobodil mne od zákona hříchu a smrti neboli smlouvy skutků.

4. Že pramenem a prvním základem, z něhož plyne naše svoboda od kletby zákona, je smlouva vykoupení, uzavřená mezi Bohem a Bohem Synem jakožto vtěleným, v níž Kristus bere na sebe kletbu zákona za hřích, aby věřící, který by jinak nemohl být vysvobozen od smlouvy skutků, byl od ní vysvobozen. A toto učení apoštol předkládá v těchto čtyřech odvětvích: (1) Že bylo naprosto nemožné, aby zákon neboli smlouva skutků přinesl hříšníku spravedlnost a život, protože byl mdlý. (2) Že tato mdloba a

neschopnost zákona neboli smlouvy skutků není vinou zákona, nýbrž vinou hříšného těla, které není schopno ani zaplatit trest za hřích, ani dát zákonu dokonalou poslušnost (za předpokladu, že minulé hříchy byly odpuštěny): Zákon byl mdlý (praví) pro tělo. (3) Že spravedlnost a spasení hříšníků, jichž nebylo možno dosáhnout zákonem, se uskutečňují posláním vlastního Syna Božího, Ježíše Krista, v těle, v jehož těle je hřích potupen a potrestán, aby bylo učiněno zadostiučinění za vyvolené, aby byli vysvobozeni. (4) Že Jeho prostřednictvím zákon nic neztrácí, protože spravedlnost zákona se touto cestou vyplňuje nejlépe: nejprve dokonalou činnou poslušností, kterou Kristus v našem jménu prokázal zákonu ve všech věcech; potom tím, že v našem jménu zaplatil trest (náležející za naše hříchy) svou smrtí; a konečně Jeho dílem posvěcení v nás, kteří jsme praví věřící, kteří usilujeme dávat zákonu novou poslušnost a nechodíme podle těla, ale podle Ducha.

Záruky a pohnutky k víře

K vybudování naší důvěry na tomto pevném základě nám mohou posloužit tyto čtyři následující záruky a zvláštní pohnutky k víře v Krista.

1. Srdečné Boží pozvání

První z nich je srdečné Boží pozvání, předložené v Izaiáši 55:1-5.

Ej, všickni žízniví, poďte k vodám, i vy, kteříž nemáte žádných peněz. Poďte, kupujte a jezte, poďte, pravím, kupujte bez peněz a bez záplaty víno a mléko. Verš 2. Proč vynakládáte peníze ne za chléb, a práci svou za to, což nenasycuje? Poslechněte mne raději, a jezte to, což jest dobrého, a nechť se kochá v tuku duše vaše. Verš 3. Nakloňte ucha svého, a poďte ke mně, poslechněte, a budeť živa duše vaše; učiním zajisté s vámi smlouvu věčnou, milosrdenství Davidova přepevná. Verš 4. Aj, za svědka národům

dal jsem jej, za vůdce a učitele národům, atd.

Zde (po vyložení drahého výkupného našeho vykoupení utrpením Kristovým a bohatých požehnání, jež nám tím byla získána, ve dvou předchozích kapitolách) Pán v této kapitole

1. Činí otevřenou nabídku Krista a Jeho milosti vyhlášením svobodného a milostivého trhu spravedlnosti a spasení, jež lze skrze Krista získat pro každou duši bez výjimky, která opravdu touží být spasena od hříchu a hněvu: Ej, všickni žízniví, praví.

2. Zve všechny hříšníky, kteří z jakéhokoli důvodu stojí daleko od Boha, aby přišli a vzali od Něho bohatství milosti, které proudí v Kristu jako řeka, aby smylo hřích a uhasilo hněv: Poďte k vodám, praví.

3. Aby se nikdo nezastavil ve vědomí své vlastní hříšnosti nebo nehodnosti a své neschopnosti činit cokoli dobrého, volá Pán zvláště na takové osoby, řka: I vy, kteříž nemáte žádných peněz, poďte.

4. Nežádá od svého kupce nic více, než aby měl zalíbení v nabízeném zboží, jímž je milost a více milosti; a aby srdečně přivolil k této nabídce milosti a přijal ji, aby tak mohl uzavřít obchod a formální smlouvu s Bohem: Pojď, kupuj bez peněz, (praví) pojď, jez: to jest, přivol k tomu, abys měl a vzal si všechny spásné milosti; učiň zboží svým vlastním, vlastni je a užívej všech požehnání v Kristu; všechno, co slouží tvému duchovnímu životu a potěšení, užívej a těš se z toho svobodně, aniž bys za to cokoli platil: Poďte, kupujte bez peněz a bez záplaty víno a mléko, praví.

5. Protože Pán ví, jak velice jsme nakloněni hledat spravedlnost a život svými vlastními výkony a zadostiučiněními, mít spravedlnost a život jakoby cestou skutků, a jak neradi objímáme Krista Ježíše a bereme život cestou svobodné milosti skrze Ježíše Krista za podmínek, za nichž se nám nabízí; proto nás Pán laskavě odvolává z této naší křivé a nešťastné cesty mírným a včasným napomenutím, dávaje nám na srozuměnou, že na této své cestě jen

zmaříme svou práci: Proč vynakládáte peníze (praví) ne za chléb, a práci svou za to, což nenasycuje?

6. Pán nám slibuje pevné nasycení na cestě, na níž se odevzdáváme milosti Kristově, ba pravou spokojenost a plnost duchovní rozkoše, řka: Poslechněte mne raději, a jezte to, což jest dobrého, a nechť se kochá v tuku duše vaše.
7. Protože víra je ze slyšení, žádá, aby byl vyslechnut výklad nabídky, a žádá, aby se věřilo pravdě a naslouchalo jí, neboť ona je s to zplodit přivlastnění spásné víry a přitáhnout duši k důvěře v Boha: Nakloňte ucha svého, a poďte ke mně, praví. K tomu cíli Pán slibuje, že tato nabídka, bude-li přijata, oživí mrtvého hříšníka; a že po přijetí této nabídky uzavře smlouvu milosti s člověkem, který k ní přivolí, ba nerozlučnou smlouvu trvalého smíření a pokoje: Poslechněte, a budeť živa duše vaše; učiním zajisté s vámi smlouvu věčnou. Tato smlouva, prohlašuje, bude v podstatě postoupením a předáním všech spásných milostí, které David (jenž je Ježíš Kristus, Skutky apoštolské 13:34) pro nás koupil ve smlouvě vykoupení: Učiním s vámi smlouvu (praví), milosrdenství Davidova přepevná. Přepevnými milosrdenstvími míní spásné milosti, jako jsou spravedlnost, pokoj a radost v Duchu svatém, osvojení, posvěcení a oslavení a všechno, co náleží ke zbožnosti a věčnému životu.

8. Aby potvrdil a ujistil skutečné udělení těchto spásných milosrdenství a aby nás přesvědčil o skutečnosti smlouvy mezi Bohem a tím, kdo věří tomuto slovu, učinil Otec čtverý dar svého věčného a jednorozeného Syna:

Za prvé, aby se vtělil a narodil pro nás ze semene Davida, svého předobrazu; pročež se zde i ve Skutcích apoštolských 13:34 nazývá DAVID, pravý a věčný Král Izraele. To je veliký dar Boží člověku, Jan 4:10. A zde: Dal jsem jej národům, aby byl David, čili narozený z Davida.

Za druhé, dal Krista darem, aby byl svědkem národům, jednak o jistých a spásných milosrdenstvích udělených vykoupeným ve smlouvě vykoupení, jednak o ochotě a úmyslu Otce je uplatnit a

upevnit je ve smlouvě smíření uzavřené s těmi, kdo přijmou nabídku: Dal jsem jej (praví zde Pán) za svědka národům. A vpravdě je v této věci dostatečným svědkem v mnoha ohledech: 1. Protože je jednou z Osob blahoslavené Trojice a smluvní stranou za nás ve smlouvě vykoupení, dříve než byl svět. 2. Protože je z úřadu, jakožto Prostředník, poslem smlouvy a obdržel pověření ji zjevit. 3. Začal ji zjevovat v ráji, kde zaslíbil, že símě ženy potře hlavu hada. 4. Vyložil svou vlastní smrt a utrpení a veliká dobrodiní, která nám z nich měla vzejít, v předobrazech a figurách obětí a obřadů před svým příchodem. 5. Dával více a více světla o této smlouvě, mluvě svým Duchem, od věku do věku, ve svatých prorocích. 6. Přišel sám v plnosti času a vydal svědectví o všech věcech náležejících k této smlouvě a o ochotné vůli Boží přijmout do ní věřící; zčásti tím, že spojil naši přirozenost v jedné osobě s přirozeností božskou; zčásti tím, že vlastními ústy kázal dobré poselství smlouvy; zčásti tím, že na kříži zaplatil cenu vykoupení; a zčásti tím, že stále jedná s lidmi, od počátku až dodnes, aby vykoupené přitáhl do této smlouvy a v ní je udržel.
Za třetí, Bůh dal Krista darem jako vůdce lidu, aby nás touto smlouvou provedl skrze všechny obtíže, všechna soužení a pokušení k životu; a je to On, a nikdo jiný, kdo vskutku vede své vlastní do smlouvy a ve smlouvě po celé cestě až ke spasení: 1. Vedením svého slova a Ducha. 2. Příkladem svého vlastního života ve víře a poslušnosti až do smrti kříže. 3. Svým mocným působením, nesa své vykoupené v náručí a působě, že se o Něho opírají, když vystupují pouští.
Za čtvrté, Bůh dal Krista darem svému lidu jako velitele; kterýžto úřad věrně vykonává, dávaje své církvi a svému lidu zákony a ustanovení, pastýře a správce a všechny potřebné úředníky; udržuje mezi nimi soudy a shromáždění, aby dohlížel na zachovávání Jeho zákonů; podmaňuje svým slovem, Duchem a kázní porušenosti svého lidu; a svou moudrostí a mocí jej chrání proti všem jeho nepřátelům.

Proto ten, kdo uzavřel s Bohem obchod, může posilovat svou víru, usuzuje-li tímto způsobem:

„Kdokoli srdečně přijímá nabídku svobodné milosti, učiněnou zde hříšníkům žíznícím po spravedlnosti a spasení: tomu věčnou smlouvou náleží Kristus, pravý David, se všemi svými jistými a spásnými milosrdenstvími:

„Avšak já (může říci slabý věřící) srdečně přijímám nabídku svobodné milosti, učiněnou zde hříšníkům žíznícím po spravedlnosti a spasení:

„Proto mně věčnou smlouvou náleží Kristus Ježíš se všemi svými jistými a spásnými milosrdenstvími.“

2. Jeho naléhavá prosba o smíření

Druhou zárukou a zvláštní pohnutkou k objetí Krista a k víře v Něho je naléhavá prosba, kterou k nám Bůh činí, abychom se s Ním smířili v Kristu, jak se předkládá ve 2. Korintským 5:19-21.

Bůh byl v Kristu, v mír uvodě svět s sebou, nepočítaje jim hříchů jejich, a složil v nás to slovo smíření. Verš 20. Protož my na místě Kristově poselství dějíce, jako by Bůh skrze nás žádal, prosíme na místě Kristově, smiřte se s Bohem. Verš 21. Nebo toho, kterýž hříchu nepoznal, za nás učinil hříchem, abychom my učiněni byli spravedlností Boží v něm.

Kde nás apoštol učí těmto devíti učením:

Za prvé, že vyvolený svět neboli svět vykoupených duší je od přirozenosti ve stavu nepřátelství proti Bohu: to se předpokládá ve slově smíření; neboť smíření neboli obnovení přátelství nemůže být než mezi těmi, kdo byli v nepřátelství.

Za druhé, že po celý minulý čas od pádu Adamova Kristus Ježíš, věčný Syn Boží, jakožto Prostředník, a Otec v Něm, působil přátelství (svým slovem a Duchem) mezi sebou a vyvoleným světem: Bůh (praví) byl v Kristu, v mír uvodě svět s sebou.

Za třetí, že cesta smíření byla ve všech dobách jedna a táž co do podstaty, totiž odpouštěním hříchů těm, kdo uznávají své hříchy a své nepřátelství proti Bohu a hledají smíření a odpuštění hříchů v Kristu: Nebo Bůh (praví) byl v Kristu, v mír uvodě svět s sebou, tím, že jim nepočítal hříchů jejich.

Za čtvrté, že cíl a záměr evangelia i celého Slova Božího je trojí: (1.) Slouží k tomu, aby lidé byli přivedeni k vědomí svých hříchů a svého nepřátelství proti Bohu a svého nebezpečí, budou-li se zpěčovat a nebát se Boží nelibosti. (2.) Slovo Boží slouží k tomu, aby seznámilo lidi s cestou, kterou Bůh připravil k navázání přátelství s nimi skrze Krista, totiž že uznají-li lidé nepřátelství a budou-li ochotni vstoupit do smlouvy přátelství s Bohem skrze Krista, pak bude Bůh ochoten smířit se s nimi svobodně. (3.) Slovo Boží slouží k tomu, aby učilo lidi, jak se chovat k Bohu jako přátelé poté, co se s Ním smířili, totiž zdráhat se hřešit proti Němu a srdečně usilovat o poslušnost Jeho přikázání: a proto se zde Slovo Boží nazývá slovem smíření, protože nás učí, jakou potřebu smíření máme, jak je uzavřít a jak zachovat smíření přátelství, uzavřené s Bohem skrze Krista.

Za páté, že ačkoli slyšení, věření a poslouchání tohoto slova náleží všem, k nimž toto evangelium přichází; přece úřad kázat je s autoritou nenáleží nikomu než jedině těm, které Bůh povolává ke své službě a vysílá s pověřením k tomuto dílu. To apoštol předkládá ve verši 19 těmito slovy: Složil v nás to slovo smíření.

Za šesté, že služebníci evangelia se mají chovat jako Kristovi poslové a mají se těsně držet svého pověření stanoveného ve slově, Matouš 28:19,20; a když tak činí, má je lid přijímat jako vyslance od Boha; neboť zde apoštol jménem jich všech praví: Jsme vyslanci na místě Kristově, jako by Bůh skrze nás žádal.

Za sedmé, že služebníci mají se vší opravdovostí citů jednat s lidmi, aby uznávali své hříchy a své přirozené nepřátelství proti Bohu více a více vážně; aby přivolovali ke smlouvě milosti a k poselství Kristovu více a více srdečně; a aby více a více zřetelně

prokazovali své smíření svatým chováním před Bohem. To předkládá, když praví: Prosíme vás, smiřte se s Bohem.

Za osmé, že při láskyplném jednání služebníků s lidem má lid uvážit, že má co činit s Bohem a s Kristem, kteří jej skrze služebníky žádají, aby se smířil. Nuže, nemůže být většího podnětu k zlomení tvrdého srdce hříšníka, než že ho Bůh žádá o přátelství; neboť když se slušelo nám, kteří jsme Bohu tolikrát ukřivdili, hledat přátelství Boží, On nás předchází a (ó div divů!) žádá nás, abychom byli ochotni smířit se s Ním; a proto nejhroznější hněv čeká ty, kdo si této prosby málo váží a nepovolují, když slyší služebníky s pověřením říkat: Jsme vyslanci na místě Kristově, jako by Bůh skrze nás žádal: prosíme na místě Kristově, smiřte se s Bohem.

Za deváté, aby se ukázalo, jak to přichází, že smlouva smíření se tak snadno uzavírá mezi Bohem a pokorným hříšníkem utíkajícím se ke Kristu, vede nás apoštol k příčině toho, předložené ve smlouvě vykoupení, jejíž souhrn je tento: „Bylo ujednáno mezi Bohem a Prostředníkem Ježíšem Kristem, Synem Božím, Ručitelem za vykoupené, jakožto smluvními stranami, že hříchy vykoupených budou přičteny nevinnému Kristu a On bude za ně odsouzen a usmrcen, právě s touto podmínkou, že kdokoli srdečně přivolí ke smlouvě smíření nabízené skrze Krista, bude přičtením Jeho poslušnosti jim ospravedlněn a pokládán za spravedlivého před Bohem; nebo Bůh učinil Krista, který hříchu nepoznal, za nás hříchem, praví apoštol, abychom my učiněni byli spravedlností Boží v něm.“

Proto může slabý věřící posilovat svou víru, usuzuje-li z tohoto základu takto:

„Ten, kdo na láskyplnou prosbu Boha a Krista, učiněnou mu ústy služebníků (majících k tomu pověření), přijal nabídku trvalého smíření skrze Krista a umiňuje si z Boží milosti jako smířená osoba bojovat proti hříchu a sloužit Bohu podle své síly stále, může si být tak jist, že mu bude dána spravedlnost a věčný život pro poslušnost

Kristovu jemu přičtenou, jako je jisté, že Kristus byl odsouzen a usmrcen za hříchy vykoupených Jemu přičtené:

„Avšak já (může říci slabý věřící) jsem na láskyplnou prosbu Boha a Krista, učiněnou mi ústy Jeho služebníků, přijal nabídku trvalého smíření skrze Krista a umiňuji si z Boží milosti jako smířená osoba bojovat proti hříchu a sloužit Bohu podle své síly stále:

„Proto si mohu být tak jist, že mi bude dána spravedlnost a věčný život pro poslušnost Kristovu mně přičtenou, jako je jisté, že Kristus byl odsouzen a usmrcen za hříchy vykoupených Jemu přičtené.“

3. Jeho příkaz, požadující, aby všichni věřili

Třetí zárukou a zvláštní pohnutkou k víře v Krista je přísný a hrozivý příkaz Boží, který ukládá všem posluchačům evangelia, aby přistoupili ke Kristu v pořádku Jím stanoveném a věřili v Něho; předložený v 1. Janově 3:23.

A totoť jest to přikázaní jeho, abychom věřili jménu Syna jeho Jezukrista, a milovali jedni druhé, jakož nám vydal přikázaní.

Kde nám apoštol dává na srozuměnou těchto pět učení:

1. Že nedá-li se někdo získat sladkým pozváním Božím ani pokornou a láskyplnou prosbou Boží, jemu učiněnou, aby se smířil, shledá, že má co činit se svrchovanou autoritou nejvyšší Velebnosti; neboť totoť jest přikázání jeho, abychom věřili v něho, praví.

2. Že hledí-li někdo na toto přikázání tak, jak dosud hleděl na zanedbávaná přikázání zákona, musí uvážit, že toto je přikázání evangelia, pozdější než zákon, dané k užívání léku na všechny hříchy; a bude-li neuposlechnuto, nenásleduje žádné jiné přikázání než toto: „Jděte, zlořečení, do věčného ohně pekelného“; neboť totoť jest přikázání jeho, jehož poslušnost je velmi libá před Jeho

obličejem, v. 22, a bez níž je nemožné líbit se Jemu, Židům 11:6.

3. Že každý, kdo slyší evangelium, musí si činit věcí svědomí povinnost živé víry v Krista; slabý věřící nesmí pokládat za opovážlivost činit to, co se přikazuje; člověk nakloněný k zoufalství se musí vzchopit a pomýšlet na poslušnost tohoto sladkého a spásného příkazu; silný věřící se musí ještě hlouběji ponořit do vědomí své potřeby Ježíše Krista, a více a více růst v poslušnosti tohoto příkazu; ba ani nejnekajícnější, nejbezbožnější a nejničemnější člověk se nesmí sám vylučovat ani být jinými vylučován z řádného usilování o tuto povinnost, jakkoli zoufalý se zdá jeho stav; neboť ten, kdo přikazuje všem lidem věřit v Krista, tím přikazuje všem lidem věřit, že jsou bez Krista zatraceni a ztraceni: tím přikazuje všem lidem uznat své hříchy a svou potřebu Krista a ve skutečnosti přikazuje všem lidem činit pokání, aby mohli v Něho věřit. A ti, kdo se zdráhají činit pokání ze svých minulých hříchů, jsou vinni neposlušností tohoto příkazu daného všem posluchačům, zvláště však těm, kdo jsou uvnitř viditelné církve: Nebo totoť jest přikázání jeho, abychom věřili jménu Syna jeho Ježíše Krista, praví.

4. Že ten, kdo poslouchá toto přikázání, vybudoval své spasení na pevném základě, neboť za prvé nalezl zaslíbeného Mesiáše, plně vybaveného všemi dokonalostmi k dokonalému vykonávání úřadů Proroka, Kněze a Krále; neboť On je ten Kristus, v něhož člověk věří. 2. Objal Spasitele, který může dokonale spasit, ano, a který účinně spasí každého, kdo skrze Něho přistupuje k Bohu; neboť On je Ježíš, pravý Spasitel svého lidu od jeho hříchů. 3. Ten, kdo poslouchá tento příkaz, vybudoval své spasení na Skále, to jest na Synu Božím, jemuž není loupeží být nazýván rovným Otci a jenž je hoden být předmětem spásné víry a duchovního uctívání: neboť totoť jest přikázání jeho (praví), abychom věřili jménu Syna jeho Ježíše Krista.

5. Že ten, kdo uvěřil v Ježíše Krista, ačkoli je vysvobozen z kletby zákona, není vysvobozen z příkazu a poslušnosti zákona, nýbrž je k ní vázán novým závazkem a novým příkazem od Krista; kterýžto

nový příkaz od Krista v sobě zahrnuje pomoc k poslušnosti příkazu: k tomuto příkazu od Krista přidává Otec také svou autoritu a svůj příkaz; neboť totoť jest přikázání jeho (praví Jan), abychom věřili jménu Syna jeho Ježíše Krista a milovali jedni druhé, jakož nám přikázal. První část tohoto přikázání, která ukládá víru v Něho, nutně zahrnuje lásku k Bohu, a tedy poslušnost první desky; neboť věřit v Boha a milovat Boha jsou neoddělitelné; a druhá část přikázání ukládá lásku k našemu bližnímu (zvláště k domácím víry), a tedy poslušnost druhé desky zákona.

Proto se může slabý věřící posilovat, usuzuje-li z tohoto základu takto:

„Kdokoli se ve vědomí své vlastní hříšnosti a v bázni před Božím hněvem na příkaz Boží utekl k Ježíši Kristu, jedinému léku na hřích a bídu, a zavázal své srdce k poslušnosti zákona lásky, jeho víra není opovážlivá ani mrtvá, nýbrž pravá a spásná víra:

„Avšak já (může říci slabý věřící) jsem se ve vědomí své vlastní hříšnosti a v bázni před Božím hněvem utekl k Ježíši Kristu, jedinému léku na hřích a bídu, a zavázal jsem své srdce k poslušnosti zákona lásky:

„Proto má víra není opovážlivá a mrtvá víra, nýbrž pravá a spásná víra.“

4. Velká jistota života, daná věřícím

Čtvrtou zárukou a zvláštní pohnutkou k víře v Krista je velká jistota života, která se dává v případě, že lidé uposlechnou příkazu věřit; a hrozivé osvědčení o záhubě v případě, že neuposlechnou; jak se předkládá u Jana 3:35-36.

Verš 35. Otec miluje Syna, a všecko dal v ruku jeho. Verš 36. Kdož věří v Syna, má život věčný; ale kdožť jest nevěřící Synu, neuzříť života, ale hněv Boží zůstává na něm.

V nich se nám předkládá těchto pět následujících učení:

1. Že Otec je plně spokojen se závazky Syna, jenž vstoupil jako Vykupitel a Ručitel, aby zaplatil výkupné za věřící a zdokonalil je ve svatosti a spasení: Otec miluje Syna, praví, totiž jakožto toho, kdo stojí jako Prostředník v našem jménu a zavazuje se dokonat naše vykoupení ve všech bodech: Otec Ho miluje, to jest, srdečně přijímá Jeho nabídku vykonat to dílo a má v Něm zalíbení: Jeho duše se v Něm kochá a spočívá na Něm a činí Jej, v tomto Jeho úřadu, schránou lásky, milosti a dobré vůle, aby byly skrze Něho předávány těm, kdo v Něho věří.

2. Že k naplnění smlouvy vykoupení dal Otec Synu (jakožto tomu, kdo stojí v postavení Prostředníka, čili jakožto vtělenému Bohu, Slovu učiněnému tělem) všelikou moc na nebi i na zemi, všechnu výbavu bohatství milosti i ducha a života, se vší mocí a schopností, kterou s sebou nese spojení božské přirozenosti s lidskou, nebo plnost Božství, přebývající podstatně v Jeho lidské přirozenosti, nebo nerozdílná všedostatečnost a všemohoucnost nerozlučné a všudypřítomné Trojice, anebo kterou může vyžadovat dílo vykoupení: Otec (praví) dal všecko v ruku Syna, totiž k vykonání Jeho díla.

3. Velká jistota života se předkládá všem, kdo srdečně přijmou Krista a nabídku smlouvy milosti a smíření skrze Něho: Kdo věří v Syna (praví), má život věčný; neboť mu byl pevně zajištěn, 1. V Božím úmyslu a neodvolatelném úradku, poněvadž věřící je člověk vyvolený k životu. 2. Účinným povoláním k životu od Boha, který, jakož je věrný, tak to i učiní. 3. Zaslíbením a věčnou smlouvou, stvrzenou Boží přísahou, aby dala věřícímu silné potěšení v životě i ve smrti, na nezměnitelných základech. 4. Zástavou a uvedením v držení pod velkou pečetí svátosti večeře Páně, kdykoli věřící přijde přijmout znamení a záruky života. 5. V Kristu, prameni a hlavě života, který se ujal držení jako zmocněnec věřících; v němž je náš život tak uložen, že nemůže být odňat. 6. Započatým držením duchovního života a znovuzrození, a královstvím, které záleží ve spravedlnosti, pokoji a radosti v Duchu svatém, vztyčeným uvnitř

věřícího jako závdavkem plného držení věčného života.

4. Hrozivé osvědčení se dává, nepřijme-li člověk učení o spravedlnosti a věčném životě, jichž se nabývá skrze Ježíše Krista: Kdo nevěří v Syna, neuzří života, to jest, ani nepochopí, co to znamená.

5. Dále osvědčuje, že nepřijme-li člověk učení Syna Božího, bude dvakrát obtížen hněvem Božím; jednou, jako rozený vzbouřenec od přirozenosti, ponese kletbu zákona neboli smlouvy skutků; a potom podstoupí větší odsouzení, poněvadž světlo přišlo na svět a bylo mu nabídnuto, a on je odmítl a miluje více tmu nežli světlo: a tento dvojí hněv na něm ulpí a bude nepohnutelně upevněn, dokud setrvává ve stavu nevěry: Hněv Boží zůstává na něm, praví.

Proto může slabý věřící posilovat svou víru, usuzuje-li z tohoto základu takto:

„Kdokoli věří učení vydanému Synem Božím a shledává, že je zčásti mocně přitahován k víře v Něho pohledem na život v Něm, a zčásti puzen bázní před Božím hněvem, aby k Němu přilnul, může si být jist právem a podílem na věčném životě skrze Něho:

„Avšak já, hříšný a nehodný (může říci slabý věřící), věřím učení vydanému Synem Božím a cítím, že jsem zčásti mocně přitahován k víře v Něho pohledem na život v Něm, a zčásti puzen bázní před Božím hněvem, abych k Němu přilnul:

„Proto si mohu být jist svým právem a podílem na věčném životě skrze Něho.“

Důkazy pravé víry

Tolik o položení základů víry a o zárukách k věření. Nyní, k prokázání pravé víry ovocem, jsou zapotřebí tyto čtyři věci: 1. Aby byl věřící ve svém úsudku pevně přesvědčen o své povinnosti zachovávat celý mravní zákon po všechny dny svého života; a to nikoli méně, nýbrž tím více, že je Kristem vysvobozen ze smlouvy

skutků a z kletby zákona. 2. Aby usiloval růst v cvičení a každodenním konání zbožnosti a spravedlnosti. 3. Aby běh jeho nové poslušnosti plynul správným korytem, to jest skrze víru v Krista a skrze dobré svědomí, ke všem povinnostem lásky k Bohu i lidem. 4. Aby udržoval úzké společenství s pramenem, Kristem Ježíšem, z něhož musí plynout milost k opatření dobrého ovoce.

1. Přesvědčení o povinnosti věřícího zachovávat mravní zákon

K první věci, totiž k přesvědčení věřícího v jeho úsudku o jeho povinnosti zachovávat mravní zákon, vezměme mezi mnoha jinými místy Matouše 5:16-20.

Verš 16. Tak svěť světlo vaše před lidmi, ať vidí skutky vaše dobré, a slaví Otce vašeho, kterýž jest v nebesích. Verš 17. Nedomnívejte se, že bych přišel rušiti zákona aneb proroků. Nepřišelť jsem rušiti, ale naplniti. Verš 18. Amen zajisté pravím vám: Dokudž nepomine nebe i země, jediná literka aneb jeden puňktík nepomine z zákona, až se všecky věci stanou. Verš 19. Protož zrušil-li by kdo jedno z přikázaní těchto nejmenších, a učil by tak lidi, nejmenší slouti bude v království nebeském. Kdož by pak koli činil i učil, ten veliký slouti bude v království nebeském. Verš 20. Nebo pravím vám: Nebudeliť hojnější spravedlivost vaše nežli zákonníků a farizeů, nikoli nevejdete do království nebeského.

Kde náš Pán,

1. Dává věřícím, ospravedlněným vírou, přikázání, aby před lidmi dosvědčovali Boží milost v sobě konáním dobrých skutků: Tak svěť světlo vaše před lidmi (praví), ať vidí skutky vaše dobré.

2. Pohnutku k tomu jim dává tím, že ukazuje, že ačkoli nejsou ospravedlněni ze skutků, přece ti, kdo hledí na jejich dobré skutky, mohou být obráceni nebo vzděláni; a tak může Bohu připadnout sláva z jejich dobrých skutků, když jejich svědkové budou slavit

Otce vašeho, kterýž jest v nebesích.

3. Nedává jim pro jejich novou poslušnost jiného pravidla než mravní zákon, stanovený a vyložený Mojžíšem a proroky: Nedomnívejte se (praví), že bych přišel rušiti zákona aneb proroků.

4. Dává jim na srozuměnou, že učení o milosti a o vysvobození z kletby zákona vírou v Něho bývá zkaženými úsudky lidí snadno mylně chápáno, jako by rušilo nebo oslabovalo povinnost věřících poslouchat přikázání a být poddáni autoritě zákona; a že tento blud je vskutku rušením zákona a proroků, které v žádném případě nikdy nestrpí u žádného ze svých učedníků, neboť je tak protivný účelu Jeho příchodu, jímž je nejprve posvětit a potom spasit věřící: Nedomnívejte se (praví), že bych přišel rušiti zákona aneb proroků.

5. Učí, že účelem evangelia a smlouvy milosti je získat poslušnost lidí mravnímu zákonu: Přišel jsem (praví) naplnit zákon a proroky.

6. Že závaznost mravního zákona ve všech bodech ke všem svatým povinnostem je trvalá a potrvá až do konce světa, to jest, dokud nepomine nebe i země.

7. Že jako Bůh pečoval o Písma od počátku, tak o ně bude pečovat i nadále až do konce světa, aby z jejich podstaty nebyla odňata ani jediná literka ani jeden puňktík; tak praví text, verš 18.

8. Že jako přestupování mravního zákona a hájení jeho přestupků, jako by nebyly hříchem, vylučuje lidi z nebe, a právem i ze společenství pravé církve; tak poslušnost zákona a vyučování jiných, aby činili totéž, příkladem, radou i učením, podle povolání každého, dokazuje, že člověk je pravý věřící a je u Boha ve veliké vážnosti a je hoden, aby byl pravou církví velmi vážen, verš 19.

9. Že spravedlnost každého pravého křesťana musí být hojnější než spravedlnost zákoníků a farizeů; neboť zákoníci a farizeové, ačkoli si dávali velkou práci, aby plnili rozličné povinnosti zákona, přece zkracovali jeho výklad, aby méně odsuzoval jejich jednání; dbali na vnější stránku povinnosti, ale zanedbávali vnitřní a duchovní stránku; pečlivě plnili některé menší povinnosti, ale zanedbávali

soud, milosrdenství a lásku Boží: jedním slovem, usilovali vystavit svou vlastní spravedlnost a odmítli spravedlnost Boží z víry v Ježíše. Pravý křesťan však musí mít více než to všechno; musí uznat plný rozsah duchovního smyslu zákona, mít zřetel ke všem přikázáním a usilovat očistit se od všeliké poskvrny těla i ducha, a neklást váhu na službu, kterou vykonal nebo vykoná, nýbrž obléci se v přičtenou spravedlnost Kristovu, která jediná může přikrýt jeho nahotu, jinak nemůže být spasen; tak praví text: Nebude-liť hojnější spravedlivost vaše atd.

2. Aby věřící uváděl ve skutek pravidla zbožnosti a spravedlnosti

Druhá věc potřebná k prokázání pravé víry je, aby věřící usiloval uvádět pravidla zbožnosti a spravedlnosti ve skutek a růst v jejich každodenním cvičení, jak se vykládá ve 2. Petrově 1:5-8.

Verš 5. Na to tedy samo všecku snažnost vynaložíce, přičinějte k víře své ctnost, a k ctnosti umění, Verš 6. K umění pak zdrželivost, a k zdrželivosti trpělivost, k trpělivosti pak pobožnost, Verš 7. Ku pobožnosti pak bratrstva milování, a k milování bratrstva lásku. Verš 8. Ty zajisté věci když budou při vás a rozhojní se, ne prázdné, ani neužitečné postaví vás v známosti Pána našeho Jezukrista.

V čemž,

1. Apoštol učí věřící, aby k prokázání drahé víry v sobě usilovali přidat ke své víře sedm dalších sesterských milostí. První je Ctnost neboli činné cvičení a konání všech mravních povinností, aby tak víra nebyla zahálčivá, nýbrž se projevovala ve skutku. Druhá je Poznání, které slouží k tomu, aby víře opatřilo známost pravdy, jíž se má věřit, a ctnosti poskytlo návod, které povinnosti se mají konat a jak je rozvážně vykonávat. Třetí je Zdrženlivost, která slouží k mírnění užívání všech příjemných věcí, aby jimi člověk nebyl zatížen ani učiněn neschopným k jakékoli povinnosti, k níž je

povolán. Čtvrtá je Trpělivost, která slouží k mírnění citů člověka, když se setká s jakoukoli obtíží nebo nepříjemnou věcí; aby neumdléval námahou, kterou vyžaduje dobré konání, ani neklesal na mysli, když jej Pán trestá, ani nereptal, když mu klade překážky. Pátá je Zbožnost, která jej má udržovat ve všech cvičeních náboženství, vnitřních i vnějších; jimiž může být od Boha vybaven ke všem ostatním povinnostem, které má konat. Šestá je Bratrská laskavost, která udržuje vážnost a náklonnost k celé domácnosti víry a k obrazu Božímu v každém, kdekoli je spatřen. Sedmá je Láska, která udržuje srdce v pohotovosti činit dobře všem lidem, ať jsou kdokoli, při všech příležitostech, které Bůh nabídne.

2. Ačkoli je pravda, že ve zbožných je mnoho porušenosti a slabosti, přece apoštol chce, aby lidé upřímně usilovali a činili, co mohou, podle své schopnosti, aby všechny tyto milosti spojili jednu s druhou a rostli v míře jejich cvičení: Všecku snažnost vynaložíce (praví), přičinějte k víře své atd.

3. Ujišťuje všechny, kdo se hlásí k víře, že jak budou prospívat v poslušnosti tomuto návodu, tak užitečně prokáží pevnost své vlastní víry; a budou-li jim tyto milosti chybět, že budou shledáni slepými, kteří klamou sami sebe, verš 9.

3. Aby poslušnost zákona plynula správným korytem víry v Krista

Třetí věc potřebná k prokázání pravé víry je, aby poslušnost zákona plynula správným korytem, to jest skrze víru v Krista atd.; což se vykládá v 1. Timoteovi 1:5.

Ješto konec přikázaní jest láska z srdce čistého, a z svědomí dobrého a z víry neošemetné.

Kde apoštol učí těmto sedmi učením:

1. Že poslušnost zákona musí plynout z lásky, láska z čistého srdce, čisté srdce z dobrého svědomí a dobré svědomí z nelíčené

víry: to činí jediným správným korytem dobrých skutků: Konec zákona jest láska atd.

2. Že účelem zákona není, aby lidé byli ospravedlněni svou poslušností jemu, jak falešně učili židovští učitelé; neboť je nemožné, aby hříšníci mohli být ospravedlněni zákonem, když jsou za každé přestoupení zákonem odsuzováni: Nebo konec zákona jest (ne takový, jak učili židovští učitelé, nýbrž) láska z srdce čistého atd.

3. Že pravý účel zákona, kázaného lidu, je, aby lidé, když jim zákon dá uvidět jejich zasloužené odsouzení, nelíčeně utekli ke Kristu, aby byli ospravedlněni vírou v Něho; tak praví text, když dává lásce plynout skrze víru v Krista.

4. Že žádný člověk se nemůže v lásce odhodlat k poslušnosti zákona, leč nakolik je jeho svědomí upokojeno vírou, nebo hledá upokojení v Kristu; neboť konec zákona jest láska z dobrého svědomí a z nelíčené víry.

5. Že líčená víra jde ke Kristu, aniž by brala zřetel k zákonu, a tak nemá, s čím by přišla; avšak nelíčená víra bere zřetel k zákonu a je nucena utíkat se o útočiště ke Kristu jako konci zákona k spravedlnosti, kdykoli se shledá vinnou přestoupením zákona: Nebo konec zákona jest … víra neošemetná.

6. Aby ovoce lásky vycházelo najevo zvláště ve skutcích, je nutné, aby srdce bylo přivedeno k nenávisti ke všemu hříchu a nečistotě a k pevnému předsevzetí následovat veškerou svatost ve všem: Nebo konec zákona jest láska z srdce čistého.

7. Že nelíčená víra je schopna učinit svědomí dobrým a srdce čistým a člověka láskyplně poslušným zákona; neboť když je vírou spatřena Kristova krev, jež upokojuje spravedlnost, pak se upokojuje i svědomí a nedovolí srdci chovat lásku k hříchu, nýbrž uvádí člověka v činnost, aby se bál Boha pro Jeho milosrdenství a poslouchal všechna Jeho přikázání z lásky k Bohu, za Jeho darmo daný dar ospravedlnění, milostí mu udělenou: Nebo toto je vskutku

konec zákona, jímž od člověka dosahuje více poslušnosti než jakýmkoli jiným způsobem.

4. Udržovat úzké společenství s Kristem, pramenem veškeré milosti a dobrých skutků

Čtvrtá věc potřebná k prokázání pravé víry je udržování úzkého společenství s Kristem, pramenem všech milostí a všech dobrých skutků, jak se vykládá u Jana 15:5.

Já jsem vinný kmen a vy ratolesti. Kdo zůstává ve mně, a já v něm, ten nese ovoce mnohé; nebo beze mne nic nemůžete učiniti.

V něm nás Kristus v podobenství o vinném kmeni učí toto:

1. Že od přirozenosti jsme planým neplodným trním, dokud nejsme proměněni příchodem ke Kristu; a že Kristus je oním ušlechtilým vinným kmenem, který má v sobě všechen život a mízu milosti a je schopen proměnit přirozenost každého, kdo k Němu přichází, a sdělovat ducha a život všem, kdo v Něho uvěří: Já jsem vinný kmen (praví) a vy ratolesti.

2. Že Kristus rád má věřící tak s sebou spojené, aby se od Něho nikdy neoddělili nevěrou; a aby bylo vzájemné přebývání jich v Něm, vírou a láskou, a Jeho v nich, Jeho slovem a Duchem; neboť On obojí spojuje: Zůstanete-li ve mně, a já ve vás, jako věci nerozlučné.

3. Že není-li člověk vštípen v Krista a spojen s Ním vírou, nemůže vlastní silou vykonat ani nejmenší dobrý skutek; ba, leč nakolik člověk čerpá ducha a život z Krista vírou, je skutek, který koná, špatný a nicotný co do dobroty v Božím hodnocení: Nebo beze mne (praví) nic nemůžete učiniti.

4. Že toto vzájemné přebývání je pramenem a neomylnou příčinou stálého setrvávání a rozhojňování v dobrém konání: Nebo kdo zůstává ve mně, a já v něm (praví), ten nese ovoce mnohé. Jakož

pak naše zůstávání v Kristu předpokládá tři věci: 1. Že jsme slyšeli radostný zvuk evangelia, které nám nabízí Krista, nám, kteří jsme podle zákona ztracení hříšníci; 2. Že jsme srdečně přijali milostivou nabídku Krista; 3. Že jsme se Jeho přijetím stali syny Božími, Jan 1:12, a jsme včleněni do Jeho tajemného těla, aby On přebýval v nás jako ve svém chrámu a my přebývali v Něm jako v sídle spravedlnosti a života: tak naše zůstávání v Kristu s sebou nese další tři věci: 1. Užívání Krista při všech našich přistupováních k Bohu a při všech našich podnicích jakékoli částky služby Jemu. 2. Spokojenost s Jeho dostatečností, bez vycházení od Něho, abychom hledali spravedlnost nebo život nebo zaopatření v jakémkoli případě ve vlastní hodnotě nebo v hodnotě kteréhokoli stvoření. 3. Pevnost v naší víře v Něho, pevnost v našem užívání a využívání Jeho, a pevnost v naší spokojenosti v Něm a v přilnutí k Němu, takže žádné vábení, žádné pokušení Satana ani světa, žádná hrůza ani soužení nebude moci odvést naše duchy od pevného přilnutí k Němu nebo od stálého vyznávání Jeho pravdy a poslušnosti Jeho přikázání, jenž nás miloval a vydal sebe samého za nás; a v němž je nejen uložen náš život, nýbrž v němž také přebývá všecka plnost Božství tělesně, pro podstatné a osobní spojení božské a lidské přirozenosti v Něm.

Proto ať každý bdělý věřící, aby se posílil ve víře a poslušnosti, usuzuje tímto způsobem:

„Kdokoli denně užívá Krista Ježíše k očišťování svého svědomí a svých citů od viny a poskvrny hříchů proti zákonu a k tomu, aby byl uschopněn poslouchat zákon v lásce, ten má důkaz pravé víry v sobě:

„Avšak já (může říci každý bdělý věřící) denně užívám Ježíše Krista k očišťování svého svědomí a svých citů od viny a poskvrny hříchů proti zákonu a k tomu, abych byl uschopněn poslouchat zákon v lásce:

„Proto mám důkaz pravé víry v sobě.“

A proto ať také ospalý a liknavý věřící usuzuje, k vlastnímu probuzení, takto:

„Cokoli je nutné k podání důkazu pravé víry, o to usiluji, abych to konal, nechci-li klamat sám sebe a zahynout:

„Avšak denně užívat Krista Ježíše k očišťování svého svědomí a svých citů od viny a poskvrny hříchů proti zákonu a k tomu, abych byl uschopněn poslouchat zákon v lásce, je nutné k prokázání pravé víry ve mně:

„Proto o to musím usilovat, abych to konal, nechci-li klamat sám sebe a zahynout.“

5. K posílení věřícího ve víře a poslušnosti těmito důkazy

A konečně, poněvadž sám Kristus na to ukázal jako na nepochybný důkaz člověka vyvoleného Bohem k životu a daného Ježíši Kristu, aby byl vykoupen, „přijde-li k Němu“, to jest, uzavře-li smlouvu a udržuje-li s Ním společenství, jak nás učí u Jana 6:37, řka: Všecko, což mi dává Otec, ke mně přijde, a toho, kdož ke mně přijde, nevyvrhu ven; ať každý člověk, který opravdově neužívá Krista k odpuštění hříchů a k nápravě života, usuzuje odtud i ze všech předchozích předpokladů tímto způsobem, aby bylo probuzeno jeho svědomí:

„Kdokoli není ani zákonem, ani evangeliem tak přesvědčen o hříchu, o spravedlnosti a o soudu, aby přišel ke Kristu a denně Ho užíval k odpuštění hříchů a k nápravě života, postrádá nejen veškerý důkaz spásné víry, nýbrž i veškeré zdání svého vyvolení, dokud setrvává v tomto stavu:

„Avšak já (může říci každý nekající) nejsem ani zákonem, ani evangeliem tak přesvědčen o hříchu, o spravedlnosti a o soudu, abych přišel ke Kristu a denně Ho užíval k odpuštění hříchů a k nápravě života:

„Proto postrádám nejen veškerý důkaz spásné víry, nýbrž i veškeré zdání svého vyvolení, dokud setrvávám v tomto stavu.“

FINIS

© 2026 Westminster 1647 :: https://westminster1647.com/cs/correo